

עמ"ת 23535/09/21 - מדינת ישראל נגד יצחק בודהאנא

בית המשפט המחוזי בירושלים

15 ספטמבר 2021

בפני כב' השופט א' דראל

עמ"ת 23535-09-21 מדינת ישראל נ' בודהאנא

בעניין: מדינת ישראל

ע"י עו"ד מנאל אבו עראר

העוררת

נגד

יצחק בודהאנא

ע"י עו"ד מיכאל עירוני

המשיב

החלטה

1. לפני ערר על החלטת בית משפט השלום בבית שמש (כב' השופט ש' הרבסט, סגן נשיא) מיום 13.9.2021 בת.פ. 3969-03-21. בהחלטה הורה בית משפט קמא על שחרור המשיב ממעצר ועל השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך הצבת מפקחים, והעמדת בטוחות.
2. המשיב הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בשלוש עבירות של תיווך בסם מסוכן, עבירה לפי סעיף 14, בצירוף סעיף 19א' לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. המדובר בשלושה מקרים שבהם קיבל המשיב מסוכן דמי תיווך עבור יצירת הקשר בין הסוכן לבין הנאשם 2 בכתב האישום שמכר לו את הסמים המסוכנים. הסמים בהם מדובר הם מסוג קוקאין.
3. לצד כתב האישום, טרם תיקונו, הגישה העוררת בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים. זו נשענה, בין היתר, על מהות המעשים, ובעיקר על עברו הפלילי העשיר מאוד של המשיב. עבר זה כלל 18 הרשעות בעבירות אלימות, רכוש, הפרת הוראה חוקית ועוד. בגין אותן הרשעות ריצה המשיב עונשי מאסר ממושכים. האחרון שבהם - למשך 30 חודשים, שכלל גם הפעלת מאסר מותנה, ניתן בשנת 2018.
4. בדיון שהתקיים לפני בית משפט השלום בירושלים, נמצא כי קיימות ראיות לכאורה, ובית המשפט הורה על קבלת תסקיר מעצר (ישיבה מיום 7.3.2021). התסקיר שהתקבל תאר את הרקע של המשיב ואת הסיכון הנשקף ממנו. שירות המבחן ציין בעת ששקלל את הגורמים השונים כי "קיים סיכון בעניינו של יצחק להישנות התנהלותו העבריינית, זאת ללא טיפול בדפוסיו עוברי החוק בתחום הסמים". שירות המבחן בחן אפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני ובחן מפקחים אפשריים, אך בסופו של דבר המליץ על מעצרו עד תום ההליכים.

5. בית משפט השלום בירושלים דן ביום 25.3.2021 בבקשה פעם נוספת, ולאחר שמיעת טענות הצדדים הורה בית המשפט על הגשת תסקיר משלים שיתייחס למפקחים נוספים. נוסף על כך, הופנה המשיב לבחינת אפשרות המעצר בפיקוח אלקטרוני ולמתן חוות דעת בעניין זה.

6. תסקיר משלים הוגש ביום 12.4.2021 ובו נבחנו מפקחים נוספים. בסיכום התסקיר מצאה קצינת המבחן כי רוב המפקחים המוצעים אינם מתאימים, וכי ללא טיפול ב"דפוסיו" של המשיב, לצד השחרור, קיים סיכון להישנות התנהלות עוברת חוק. ההמלצה בתסקיר הייתה אפוא כי המשיב יעצר עד תום ההליכים.

7. בדיון נוסף שהתקיים לפני בית משפט השלום ביום 27.4.2021 קיבל בית המשפט את עמדת שירות המבחן והורה על מעצר המשיב עד תום ההליכים. ערר שהגיש המשיב לבית משפט זה (עמ"י 16490-05-21) נדחה. בהחלטה בערר כתב כב' השופט א' אברבנאל את הדברים הבאים:

"לעורר 18 הרשעות קודמות, שבגין ריצה עונשי מאסר רבים, חלקם ממושכים. כך בשנת 2018 נדון העורר ל-30 חודשי מאסר בפועל. אף שאין בעברו של העורר הרשעות בעבירות סמים, עברו הפלילי כאמור מכביד על קביעת חלופה למעצר בעניינו. זאת ועוד, מתסקיר שירות המבחן עולה כי העורר מעולם לא עלה על דרך השיקום, ומשכך ממליץ שירות המבחן על מעצרו עד תום ההליכים. משהוכח כי העורר מנהל לאורך שנים אורח חיים עברייני והיה פעיל בשלוש העסקאות האמורות, אין תחליף למעצרו." (החלטה מיום 11.5.2021).

8. כשלושה חודשים לאחר מכן הגיעו הצדדים להסדר טיעון והציגו אותו לפני בית משפט קמא בדיון שהתקיים ביום 16.8.2021. בהחלטה שנתן לאחר שהרשיע את המשיב כתב בית משפט קמא את הדברים הבאים:

"אפשרות השחרור היחידה אותה ניתן לשקול הינה הצבת הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני, **יחד עם תחילתו של טיפול עמוק ומשמעותי על ידי שירות המבחן.** התסקירים אשר הוגשו בעבר (מיום 12.4 ומיום 24.3) מלמדים כי קיימים מפקחים אשר ניתן לסמוך עליהם וכן קיימת תקווה של ממש בעניין זה, אלא שקצינת המבחן סברה כי לא די במפקחים אלו נוכח טיבם ובמיוחד נוכח הסכנה כי הנאשם ישוב ויפול בביצוע עבירות...

...נדמה כי ככל שהוא ינותק מחברה בעייתית ויפוקח באמצעות איזוק אלקטרוני ומפקחים אנושיים (וייתכן שיש מקום ליותר ממפקח אחד בכל זמן נתון), הרי שיהיה בכל אלו כדי להקהות את מסוכנותו ובמיוחד נוכח העובדה שהוא עצור מזה כ-5 חודשים, כאשר אף בכך יש נקודת איזון נוספת שיש בה כדי להשפיע על מתן ההחלטה.

אולם, שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני בלבד אין בו די והוא יציב את הנאשם ואת הציבור לפני סכנה נוספת לביצוע עבירות, כפי שאכן קרה, ועל כן, יש לבחון אפשרות טיפולית-שיקומית אשר יהיה בה כדי לתת בידי הנאשם כלים בהם יוכל

להשתמש כאשר יבוא לפניו הנסיון לביצוע עבירה.

אולי כאן המקום להביא את דבריה של אשת הנאשם אשר בחנה באופן פרטי את שילובו של הנאשם בקהילת רטורנו, ומכאן ואילך אני מחזיר את העניין לטיפולו המסור של שירות המבחן.

משום כך, אני מורה לשירות המבחן להכין תסקיר אשר יצא מנקודת הנחה כאילו שוחרר הנאשם למעצר בפיקוח אלקטרוני וכעת יש למצוא תוכנית ראווה שבה ניתן יהיה לשלבו ולטפל בו כנדרש.
[ההדגשה הוספה - א.ד.]

9. בית המשפט קבע דיון נוסף בעניינו של המשיב ליום 13.9.2021. שירות המבחן הודיע מיד עם קבלת ההחלטה כי יוכל להגיש את התסקיר רק ביום 7.10.2021, ובא כוח המשיב ביקש בעקבות הודעה זו להציג לבית המשפט אפשרות טיפולית אחרת, במסגרת עמותת "מכורים לחיים". נוכח היכרות של המותב הדן בהליך בבית המשפט עם מנכ"ל העמותה הועבר הדיון לשופט תורן, אלא שאז הוגש לבית המשפט (ביום 31.8.2021) מסמך מיום 16.6.2021 המציג תכנית טיפול אחרת, במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות ובדרי רחוב, בעיריית בית שמש. באותו מסמך מתואר הטיפול הניתן ביחידה והשלבים השונים.

10. ביום 13.9.2021 התקיים לפני בית משפט קמא דיון, במהלכו נשמעו טענות הצדדים. בסיום הדיון נתן בית משפט קמא את החלטתו, נושא הערר, וכתב בה את הדברים הבאים:

"הנאשם זקוק לטיפול שורש בבעיות שונות אשר פורטו בהחלטה הקודמת וללא טיפול שכזה, ישנו סיכוי של ממש כי כפי שבחר לתווך בסחר בקוקאין לאחר תקופת ניקיון והתרחקות מפלילים, יעשה זאת שוב, ואולי הפעם באופן חמור ועמוק יותר. ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם מסוכן והוא עשוי לחזור ולתווך בעסקאות סמים, וטיעוניה עימה.

באופן אינסטינקטיבי ניתן לומר כי אף הצדק מצוי עימה. עברו הפלילי של הנאשם, מעורבותו בעניינים שבפלילים, כל אלו מעלים חשש של ממש כי הוא עשוי לחזור ולחצות את הגבול ובכך לפגוע בציבור. שוב אפנה להחלטה מיום 16.8.21 שם סברתי ואני עדיין סבור, כי אפשרות השחרור היחידה אותה ניתן לשקול הינה הצבת הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני יחד עם תחילתו של טיפול עמוק ומשמעותי על ידי שירות המבחן. מפקחים מתאימים ישנם, הבית נבדק וקיימת היתכנות להצבת איזוק אלקטרוני ולנוכח היותו של הנאשם שחקן משני בעבירות המיוחסות יחד עם העובדה כי הוא עצור כשישה חודשים - כל אלו מלמדים כי נכון יהיה לבחון אפשרות טיפולית, שיקומית אשר יהיה בה כדי לתת בידי הנאשם כלים בהם יוכל להשתמש כאשר יבוא לפניו ניסיון נוסף ופיתוי נוסף לבצע את העבירה.

ברגיל, גם בעניין זה צודקת באת כוח המאשימה, ונכון היה ללכת במסלול זה דרך שירות המבחן ובאמצעותו באשר מדובר בגוף מקצועי ורציני אשר יש בו כלים ודמויות טיפוליות המתאימות לכך.

אלא, שבצוק העיתים, העומס המוטל על שירות המבחן גבוה ביותר, תוספת תקנים לא ניתנה, וזמני המתנה הולכים ומתארכים. זמן המתנה ארוך, ובמיוחד כזה המתארך מעת לעת, מוריד מכל נאשם, גם מהנאשם דן, עוד ועוד שכבות של מוטיבציה לביצוע טיפול

קשה ומעמיק ועל כן אין מנוס מבחינת האפשרויות הטיפוליות ללא שירות המבחן. יובהר, אין בכך כדי לבטל את שירות המבחן חלילה, אין בכך כדי לוותר על חו"ד המקצועית הנדרשת עד מאוד ועל מסירותו הבלתי פוסקת כלפי מטופליו, אולם יש בכך כדי לפתוח אפשרויות נוספות הכוללות בדיקה שלאחר מעשה, אישור תוכנית טיפולית לאחר שהחל ועוד ועוד.

במקרה דנן, מדובר בנאשם אשר מצוי כשישה חודשים במעצר של ממש, חרב מאסר משמעותית יותר תלויה ועומדת נגדו נוכח עבירותיו ונוכח טיב הסם אשר בעניינו תיווך בעסקאות המדוברות, ולאור טיבה של החלופה המוצעת, זו הטיפולית, זו האלקטרונית וזו האנושית, לרבות הפקדות וערבויות - נדמה כי ניתן יהיה להקטין ולצמצם את המסוכנות העולה מן הנאשם באופן משמעותי.

אכן, התוכנית הטיפולית הינה כללית מידי, ובשלב זה כפי שנאמר במכתבו של מר נועם סמואל, רכז היחידה לטיפול בהתמכרויות ובדרי רחוב בבית שמש (מיום 16.6.21), תתקיים וועדת הערכה ורק לאחריה תותאם תוכנית טיפולית הכוללת בדיקות תקופתיות למציאת סמים וכן מפגשים טיפוליים.

אין בידי ביטחון מוחלט להצלחת התוכנית, אולם יש די הגנות על החברה מפני מעורבותו של הנאשם בסמים מסוכנים ובסחר בהם, ועל כן נדמה כי ניתן יהיה לשקול את שחרורו בכפוף לתנאים אשר אינם קלים ואינם פשוטים..."

11. משכך הורה בית משפט קמא, כבר עתה, על שחרור המשיב ממעצר ועל השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך שצוין כי בהמשך יוכל לבקש את שינוי התנאים לצורך תחילתו של טיפול.

12. העוררת אינה משלימה עם החלטת בית משפט קמא. לטענתה אין מקום לשחרור המשיב בכלל, ולא כל שכן ללא שניתן תסקיר מאת שירות המבחן. בא כוח המשיב ביקש לקיים את ההחלטה מטעמיה. הוא עמד בין היתר על כך שמדובר בחלון הזדמנויות להוליך את המשיב למסלול שיוכל להיטיב עמו ועם הכלל, וכי יש לאפשר את גישתו של בית משפט קמא המוכן לאפשר את שיקומו. עוד עמד בא כוח המשיב על כך שהמשיב שוהה במעצר משך כששה חודשים וכי הסיכון הנשקף ממנו מאפשר להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני.

13. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עיינתי בהחלטות ובתסקירים החלטתי לקבל את הערר במובן זה שהחלטת בית משפט קמא תבוטל ובית המשפט ישוב וידון באפשרות להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני המשולב בהליך טיפולי לאחר קבלת תסקיר.

14. אף אם אצא מנקודת הנחה, ואיני מביע עמדה בשאלה זו בשלב הנוכחי, כי יש לקבל את דרך הילוכו של בית משפט קמא בבחירת אפיק שיקומי, המשולב במעצר בפיקוח אלקטרוני, וזאת טרם מתן גזר הדין, הרי שדומה כי החלטת בית משפט קמא מקדימה את זמנה.

15. לאורך כל הדרך עמד בית משפט קמא על ההכרח בסימולטניות בין ההליך הטיפולי לבין השחרור, ועל כך שההליך הטיפולי צריך להיות מלווה על ידי שירות המבחן. החלטת בית משפט קמא אינה עולה בקנה אחד עם

החלטותיו הקודמות ועם גישתו שלו, והיא למעשה מביאה לשחרור של המשיב ממעצר עוד בטרם החל השלב הראשון בהליך טיפולי, ועוד בטרם המשיב התקבל למסגרת טיפולית כלשהי.

16. הנה כי-כן, לא זו בלבד שבית משפט קמא נעתר לבקשה לשחרר את המשיב לחלופה טיפולית שאינה מגובה בתסקיר ושירות המבחן אינו מלווה אותה, הרי שהדבר נעשה מבלי שהחלו השלבים הראשונים בתהליך, מבלי שהמשיב התקבל למסגרת ומבלי שנבדק שהמסגרת המוצעת מתאימה לו.

17. בא כוח המשיב שהיה ער לכך הצהיר בהגנותו לפני בית משפט קמא כי ככל ושירות המבחן ימצא שהתכנית אינה מספקת ואין תכנית אחרת חלופית, או שהחלופה לא מספקת, אסכים להחזירו לבית מעצר" (עמ' 11, ש' 10-11). לטעמי, סדר הדברים הוא הפוך. תחילה יש לאתר מסגרת טיפולית, למצוא מסלול שנותן מענה לקשייו של המשיב, לראות שהמשיב מתקבל לאותה מסגרת ויכול להתחיל בטיפול, ולאחר מכן לשחררו ולא להיפך.

18. לא זו אף זו, גם בהנחה, שאותה אינני מקבל, כי במקרה זה ניתן להתקדם ללא התסקיר, הרי שעל פני הדברים לא ברור בשלב הזה מהי הנזקקות הטיפולית של המשיב, האם הוא סובל מהתמכרויות ומהן, והאם היחידה המוצעת מסוגלת לתת מענה לכך. לכך יש להוסיף לכך שהאישור שניתן על ידי היחידה נכתב ביום 16.6.2021.

19. נתתי דעתי לטענת בא כוח המשיב כי ככל שהזמן יחלוף ופרק הזמן שבו המשיב ישהה במעצר יתקרב לעונש שיוטל עליו ממילא, תקטן המוטיבציה לשילוב בטיפול, ואולם איני סבור כי יש בכך כדי להטות את הכף ולהביא לשחרורו.

20. איני מתעלם מהעיכוב הנגרם מהמתנה לשירות המבחן, ואכן יש מקרים שבהם ניתן ליתר הגשת תסקיר נוכח לוח הזמנים הרחוק. המקרה שלפנינו אינו מקרה כזה שכן נדרשת בחינה מקצועית מהו הטיפול הנדרש, מהן המסגרות היכולות לתת אותו, והאם המסגרת המוצעת נמנית עליהן.

21. על יסוד כל האמור, הערר מתקבל, החלטת בית משפט קמא מבוטלת. בית המשפט ישוב וידון בעניינו של המשיב לאחר קבלת תסקיר באשר לאפשרויות השונות ויחליט לפי שיקול דעתו.

22. **מובהר כי אין בהחלטה זו כדי להביע עמדה בשאלה האם נכון בשלב הנוכחי, טרם מתן גזר דין, להפנות את המשיב, בהינתן מיהות העושה ומהות המעשים, לאפיק שנבחר, שכן שאלה זו אינה נצרכת להכרעה בעת הזו. בעניין זה שמורות לצדדים טענותיהם.**

המזכירות תעביר את ההחלטה לפרקליטות ולעו"ד עירוני וכן תמסור עותק ממנה לשב"ס על מנת שיעביר למשיב.

ניתנה היום, ט' תשרי תשפ"ב, 15 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.